

הכנסת העשרים-וחמש מושב שני

פרוטוקול מס׳ 400 מישיבת ועדת הכספים יום שני, כ"ו באייר התשפ"ד (03 ביוני 2024), שעה 13:00

סדר היום:

דיון בנושא הארכת תשלום מענק עידוד חזרה לעבודה, הצעתה של חייכ אפרת רייטן מרום

<u>נכחו:</u>

חברי הוועדה:

משה גפני – היוייר ולדימיר בליאק חמד עמאר

חברי הכנסת:

אפרת רייטן מרום

<u>מוזמנים:</u>

נועה שוקרון – רכזת תעסוקה, אגף התקציבים, משרד האוצר

נטע בר זיו – אגף התקציבים, משרד האוצר

גיל הכהן – משרד האוצר

נועה אקר – מנהלת תחום בכירה, אסטרטגיה, משרד העבודה

יוסף פולסקי – עו״ד, הלשכה המשפטית, המוסד לביטוח לאומי

מיכל וקסמן חילי – ראש אגף עבודה ומשאבי אנוש, התאחדות התעשיינים בישראל

הרב שמעון אור – דוד של אבינתן אור החטוף בעזה, פורום תקווה

גיל דיקמן – בן דוד של כרמל גת החטופה בעזה, מטה משפחות החטופים אייל קלדרון – בן דוד של עופר קלדרון החטוף בעזה, מטה משפחות החטופים

חיה מאיר – אימא של רסיין דוד מאיר זייל שנפל בקרב

מירב סבירסקי – אחות של איתי סבירסקי זייל שנרצח בעזה, מטה משפחות החטופים

ייעוץ משפטי:

שלומית ארליד

מנהל הוועדה:

טמיר כהן

רישום פרלמנטרי:

אהובה שרון, חבר תרגומים

רשימת הנוכחים על תואריהם מבוססת על המידע שהוזן במערכת המוזמנים הממוחשבת. יתכנו אי דיוקים והשמטות. והשמטות.

<u>דיון בנושא הארכת תשלום מענק עידוד חזרה לעבודה</u> הצעתה של ח"כ אפרת רייטן מרום

<u>היו"ר משה גפני:</u>

אני פותח את ישיבת ועדת הכספים בדיון בנושא הארכת תשלום מענק עידוד חזרה לעבודה, הצעתה של חברת הכנסת אפרת רייטן מרום.

לאחר הבירורים שערכנו זה יהיה דיון מאוד קצר. קיבלתי מכתב מחברת הכנסת אפרת רייטן מרום על כך שייבחודשים נובמבר עד מרץ 2024 שולם מענק עידוד חזרה לעבודה בסך 3,000 שקלים עבור זכאים שהינם עובדים שכירים מיישובים מפונים ועבור עובדים שכירים שמקום עבודתם באזור מפונה. בדיון בוועדת הכספים ביום 2 באפריל 2024 ציין נציג משרד האוצר כי בכוונת המדינה להאריך את המענק עד חודש יוני. עם זאת, דבר הארכה לחודש אפריל אשר מתקרב לסיומו – את כתבת את זה כבר אז – טרם פורסם באופן רשמי והעובדים נותרו באי ודאות ואינם יודעים אם יהיו זכאים לויי.

, היות וזו החלטה שהייתה בדיון בוועדת הכספים, וזה נכון, ומשרד האוצר אמר את מה שהוא אמר, אני החלטתי לשים את זה על סדר היום ואני נותן לך את הבמה. תעשי את זה בקצרה.

אפרת רייטן מרום (העבודה):

תודה רבה אדוני היושב-ראש. אני באמת מעריכה שכינסת את הדיון החשוב הזה בעקבות פנייתי. הפנייה הזו נולדה מהשטח. בסיורים שאנחנו ערכנו ביישובי הצפון, העלו בפניי התושבים את הנושא הזה. בזמנו, כבר היה סוף אפריל, המענק הסתיים בחודש מרץ וטרם פורסמה הארכה. פנינו אז לשר האוצר, לשר העבודה, ליושב-ראש ועדת הכספים בבקשה להאריך בהקדם ולעדכן את העובדים, ואחר כך ללשכת מנכ"ל הביטוח הלאומי. למיטב הבנתי, ושוב, ממה שאני שומעת מהשטח, המענק הזה הוכיח את עצמו כאפקטיבי בעידוד העובדים לחזור למקום העבודה ולהגיע אליו פיזית, דבר שמאוד חשוב לשמירה על החוסן הנפשי בתקופה הזו ועל הקשר בין העובד למעסיק, בכך שאנשים ישמרו על מקום העבודה שלהם לאורך כל התקופה והמעמד אותו הם יצרו.

כמו שאתה אומר, נשמח לשמוע גם נתונים מהביטוח הלאומי. חשוב לי לומר שאנשים ששולחים אותנו לכאן, הם אלה שגם צופים בנו עכשיו ומאוד מאוד מקווים שמשרד האוצר שרואה את הנתונים, האלה כפי שגם אנחנו ראינו, ירים את הכפפה וייצור את הוודאות הזו לתקופה הקרובה כי אנחנו לא יודעים מתי תסתיים המלחמה בצפון ואולי אפילו מתי תיפתח, מתי יחזרו התושבים לבתיהם מה שעשוי או עלול לקחת חודשים ארוכים קדימה. לכן המענק הזה עשוי מאוד לסייע להם. תודה רבה אדוני.

: היו"ר משה גפני

נכון. אני ראיתי חשיבות רבה במענק הזה. מי ממשרד האוצר? נועה. אתם אמרתם כאן בוועדה שזה יוארך עד יוני.

נועה שוקרון:

נכון.

: היוייר משה גפני

מאחר שאני סומך על המכתבים שאפרת רייטן כותבת והיא כתבה שזה עדיין לא הוארך, אני רוצה לדעת היכן זה עומד.

נועה שוקרון:

רכזת תעסוקה, אגף התקציבים, משרד האוצר. בכוונתנו להאריך עד יוני. אנחנו כרגע נמצאים בתהליכים הפרוצדורליים מול הביטוח הלאומי. זה דורש חתימות של שני הצדדים על מנת לקדם את הנושא הזה. כאן יש ודאות מרבית. אנחנו כמובן עובדים על זה שזה יקרה מהר ככל הניתן.

<u>היו"ר משה גפני:</u>

אני לא מבין את השפה הזאת.

ולדימיר בליאק (יש עתיד):

מי חתם ומי לא חתם?

אפרת רייטן מרום (העבודה):

קודם כל בואו נשמע האם זה כמו שאני טוענת. המענק הזה היה מענק חיובי. התוצאות.

<u>: נועה שוקרון</u>

ברמה המקצועית זה מהלך שגם משרד האוצר יזם מיוזמתו עוד בנובמבר מתוך הבנה שבאמת יש חשיבות להמשכיות העסקית של אותם עסקים שנמצאים באזורים המפונים. כדי שההמשכיות הזאת תקרה, גם העובדים צריכים להגיע לשם. יש לנו כבר כמה וכמה חודשים שבהם אנחנו רואים נתונים על המענק. חלק מהדברים קרו כמו שציפינו וייחלנו, חלק מהדברים פחות. אני כן חושבת שאנחנו צריכים גם בטווח הארוך לשאול את השאלה כמו תמיד בעולם התמריצים לעבודה - המענק הזה, במהות שלו, מטרתו הייתה לתת איזושהי דחיפה ראשונית לאותם אנשים לחזור לשוק העבודה - עד מתי נכון יהיה להמשיך ולתת את התמריץ הזה. בהחלט כרגע אנחנו רואים היענות יפה בכלל האזורים.

<u>היו"ר משה גפני:</u>

את יודעת להגיד לי בעברית, זו השפה היחידה שאני מבין, מה זה אצלכם מהר! שזה יהיה מהר!

נועה שוקרון:

אני לא יודעת להתחייב על לוחות זמנים מכיוון שזה לא תלוי רק בנו כמשרד אוצר.

<u>: היוייר משה גפני</u>

במי זה עוד תלוי?

: (יש עתיד) בליאק

מי צריך לחתום, שר האוצר ומי עוד?

<u>: נועה שוקרון</u>

זאת יותר פרוצדורלי כי זה כבר עבר את האישורים בכנסת. זה ברמה של פקידות מקצועית בביטוח לאומי.

<u>: היוייר משה גפני</u>

מי צריך לאשר!

נועה שוקרון:

ביטוח לאומי ומשרד האוצר.

: היוייר משה גפני

מי נמצא כאן מהביטוח הלאומי?

<u>יוסף פולסקי:</u>

אני מהביטוח הלאומי, הלשכה המשפטית.

אפרת רייטן מרום (העבודה):

יוסף, מה דעתך על זה! תגיד את האמת. אל תפחד מהאוצר.

יוסף פולסקי:

אני משתדל לפחד רק מאחד.

נועה צודקת במובן הזה שהייתה התייחסות מקצועית בין הביטוח הלאומי לבין משרד האוצר אבל זה כבר הוארך. כמו אמר כאן מי שאמר, זה כבר הוארך וזה כבר נמצא באתר הביטוח הלאומי.

<u>היו"ר משה גפני:</u>

מה הוארך?

יוסף פולסקי:

ההסכם הוארך. מענק העידוד.

אפרת רייטן מרום (העבודה):

עד יוני.

<u>יוסף פולסקי:</u>

עד יוני.

אפרת רייטן מרום (העבודה):

הוא עומד להסתיים. אנחנו רוצים לצפות פני עתיד כדי לא כל פעם להתחיל לרדוף אחרי הרוח.

יוסף פולסקי:

אני יכול לומר מה שהיה. הביטוח הלאומי ומשרד האוצר הגיעו להסכמה שזה יוארך עד יוני.

אפרת רייטן מרום (העבודה):

אתם לא אומרים כלום. יש כאן שתיקה. לא הבנתי. אתם כאילו לא אומרים כלום. לא התכוננתם לדיון הזה? הדיון הזה היה קבוע מראש.

נועה שוקרון:

אני אחדד את ההתייחסות לנושא, לפחות של משרד האוצר. שאלתם לגבי אפריל עד יוני, ענינו, ותיקן אותי יוסף בצדק רב שזה כבר נחתם ולכן המענק רץ. לגבי השאלה מיוני ואילך אמרתי שאנחנו רואים מאוד דברים חיוביים במענק הזה. עם זאת כן נשאלת השאלה לגבי מהו אורך הזמן שהוא אפקטיבי ובאמת גם גורם לתמריצים אמיתיים בשוק העבודה. עם זאת אנחנו בוחנים את זה מאוד מאוד בחיוב.

אפרת רייטן מרום (העבודה):

כי זה עובד, כי אתם שומרים על העובדים ושומרים על המעסיקים. זה עובד. למה לעצור את זה?

<u>היוייר משה גפני:</u>

מתי תיתנו תשובה!

נועה שוקרון:

אני מאמינה שבימים הקרובים. שוב, אני לא רוצה להתחייב.

<u>היו"ר משה גפני:</u>

אני מבקש שבשבוע הבא תדברי איתי שוב. אני שמח שעד יוני זה אכן מבוצע כפי שאמר נציג הביטוח הלאומי. אנחנו מבקשים שתבחנו את זה. אתם אומרים שזה חיובי וכולנו מסכימים עם העמדה הזאת. בשבוע הבא תאמרי לי האם יש החלטה בעניין. אם לא, יכול להיות שאנחנו נמשיך את הדיון.

מיכל וקסמן חילי:

אדוני, אם אפשר הייתי רוצה להוסיף עוד כמה דברים.

<u>היוייר משה גפני:</u>

רק משפט כי הבטחתי שהדיון יהיה קצר כי חברת הכנסת בדיון אצל ראש הממשלה.

מיכל וקסמן חילי:

זה כל כך חשוב וכל כך חבל שהדיון קצר. יש לנו כאן גם תעשיין שהבאנו מהעוטף.

: היוייר משה גפני

אני רוצה לומר לכם התעשיינים שעשיתי את הדיון הזה מכיוון שראיתי חשיבות רבה במה שאמרה לי חברת הכנסת, שיכול להיות שמה שהאוצר הבטיח שלא יימשך עד יוני, אכן לא נמשך. לכן קיימתי את הדיון. הוא היה אמור להיות קצר והוא יהיה קצר מכיוון שאנחנו רוצים שזה יימשך. אנחנו מדברים עכשיו על החל מחודש יוני ואילך.

<u>מיכל וקסמן חילי:</u>

עידוד התעסוקה היחיד שיש היום בעוטף עזה בקו העימות זה רק מענקי העידוד הללו. כאשר אנחנו מדברים על התעשייה, 30 אחוזים מהשכירים במגזר הפרטי בעוטף עזה מועסקים בתעשייה, קצת פחות מזה, 26 אחוזים, בקו עימות בצפון. אנשים פוחדים פחד מוות להגיע ולעבוד שם. יש שם בעיה של תשתיות, יש בעיה של הסעות, זאת הדרך היחידה ליישב כי בעצם אפשר ליישב רק כשיש תעסוקה.

אפרת רייטן מרום (העבודה):

את תומכת.

<u>מיכל וקסמן חילי:</u>

אני תומכת ומוסיפה.

<u>היוייר משה גפני:</u>

את תומכת במה שנאמר.

מיכל וקסמן חילי:

זה בוודאי אבל אני רוצה לומר למה זה גם לא מספיק. יוני לא מספיק. אנחנו כמובן צריכים את זה הרבה מעבר לזה. בנוסף, צריך להבין שבעוטף עזה היישובים שלא מוגדרים פורמלית כיישובים מפונים, לא זכאים לזה למרות שפוחדים להגיע לשם בדיוק באותה מידה. אין להם עובדים.

: היוייר משה גפני

על זה אנחנו נקיים דיון נפרד. תודה רבה.

<u>מיכל וקסמן חילי:</u>

אדוני, משפט אחרון שרק מבהיר את הנקודה השלישית שצריך להבין אותה.

: היוייר משה גפני

את עושה את זה סתם כדי שמישהו יגיד שאמרת את זה. אני הולך לקיים על זה דיון. תודה רבה לך. נועה, תודה לך ותודה רבה לך יוסף. אני רוצה בשבוע הבא לדעת האם זה התקדם או לא.

.הרב שמעון אור

: שמעון אור

שלום. אנחנו כאן עם משפחות החטופים. זה לא בא להוריד כהוא זה מהחשיבות של הנושאים בהם אתם עוסקים גם לגבי עוטף עזה וגם בצפון אבל הדבר המרכזי שאנחנו צריכים לחשוב עליו זה להחזיר את החטופים בחזרה.

אני דוד של אבינתן אור שנחטף ב-7 באוקטובר, בשמחת תורה, יחד עם נועה ארגמני. כבר השתמשו בנועה ארגמני פעמיים כדי להעביר את המסרים של החמאס, אלה לא מסרים של נועה ארגמני, הפרידו ביניהם מיד כשהם הגיעו לעזה ואנחנו לא יודעים מה קורה עם אבינתן. אני תמיד מגיע לכאן בשליחותו של ירון אור אחי התיאום וגיסתי דיצה.

כשאני שמעתי את הדברים שביידן אמר בשבת, אני הזדעזעתי מכיוון שאנחנו יודעים, קיבלנו היום את ההודעה המרה על דולב שמצאו אותו. כולם מבינים למה לא מצאו אותו לפני כן אלא מצאו אותו רק עכשיו. למה עכשיו פתאום הצליחו לגלות שזה הוא. לא צריך להרבות במילים. הגורם היחידי שאני וגם ערשיו. למה עכשיו נגסתי מאמינים לו שיחזיר את החטופים החיים והמתים, הגורם היחידי זה אנחנו. אחי התיאום וגם גיסתי מאמינים לו שיחזיר את החטופים החיים ואלה הארכיאולוגים שלנו לצערנו שיצטרכו כלומר, מדינת ישראל, חיילי צה"ל. אם מדובר כאן על המתים, אלה הארכיאולוגים שלנו לצערנו שיצטרכו לחפור בכל אדמת עזה ואם החיים, זה לקבל את ההודעות מכל מיני משתפי פעולה שיבינו שהחמאס כבר לא נמצא ביום שאחרי ואז יהיה להם שווה לעשות איתנו עסקאות. כן, עסקאות שהם ייאלצו לעשות איתנו כדי לקבל את מה שהם רוצים, אולי חיים, שלפחות יחיו, ואז אנחנו נקבל את החיים ואת המתים.

כשאני שומע את האפשרות הזאת לסמוך על החמאס להחזיר לנו את החיים וקל וחומר את המתים, אני אומר לעצמי שזה בחיים לא יקרה. הם הביאו אותנו למקום הזה, הם מעוניינים שנמשיך בכאוס ובמלחמה שלנו אחד עם השני, שנשרוט אחד את השני כדי להביא לטמיון את מדינת ישראל. זו המטרה שלהם. זה באמונה שלהם. המקום הזה מיועד להם על פי אמונתם. וואקף, מקום הקדש. אין לשם שום מטרה אחרת.

לכן כשמגיע ביידן, שגם לו לא אכפת מאיתנו אלא אכפת לו הבחירות שלו, אני לא מאמין לו למילה. אני מעוניין רק בדבר אחד, שאנחנו נדאג להביא את החטופים החיים והמתים. החמאס מבטיח לנו בסבב ראשון 30 חיים או מתים. מה זה חיים או מתים? בחיים לא נוכל להוכיח לו, להוכיח לעצמנו האם בסבב ראשון 30 חיים או מתים. הוא יגיד שקברתם אותם, הרסתם אותם, הפצצתם אותם ואחר כך אנחנו נחכה לסבב השני והוא לא יגיע לעולם. כן, יהיו עוד רון ארד שכל הזמן נעשה להם ימי זיכרון. אנחנו לא מעוניינים בימי זיכרון אבל אם אנחנו ניקח את האחריות על עזה ולא נסמוך על כל מיני עסקאות שעושים רק עם אנשים ישרים ולא עם רוצחים, אז אנחנו נדע מה לעשות. השב״כ היום מכניס ומוציא נחקרים שמובילים אותו לכל מיני מקומות. זה יגבר ויהיה עוד יותר ועוד יותר כשהם יבינו שאין מה לחכות ליום שאחרי. את זה אנחנו צריכים לעשות. יש לנו אנשי מקצוע, יש לנו אנשי צבא, יש לנו אנשים שמוכנים למסור את הנפש כדי להביא אותם חיים ומתים. נסמוך עליהם. להפסיק לנסות לסמוך על כל מיני גורמים שבכלל לא מעניין אותם, לא מדינת ישראל ובטח לא החטופים. מצקצקים בלשון מהפה והחוצה ולא אכפת להם כלום.

אני רוצה לומר כאן לראש ממשלת ישראל, גם לגנץ וגם לגלנט. תפסיקו עם הפוליטיקה הקטנה. לא מעניין אותנו מה יהיה איתכם ביום שאחרי. מעניין אותנו רק מה יהיה עם החטופים. תעשו מה שצריך לעשות ולא מה שהפוליטיקה מושכת אתכם.

אני רוצה לסיים את דבריי ולומר שאני סומך רק עלינו להביא את החטופים החיים והמתים. שום מילה מהחמאס ושום עסקה עם החמאס, לא סומך עליהם.

אני מודה לך.

<u>: : גיל דיקמן</u>

שלום לכולם. אני בן דודה של כרמל גת החטופה בעזה. זאת לא הפעם הראשונה שלי בוועדה הזאת, זאת לא פעם ראשונה בכנסת, אבל אחרי הרבה זמן של רגשות קשים אני סוף סוף אופטימי כי לא רק שיש עסקה על הפרק אלא שיש עסקה שנתניהו שם על השולחן. זאת עסקה שיכולה להציל חיים. אני לא יודע אם היא תציל את החיים של כרמל בת הדודה שלי אבל אפילו אם היא תציל חיים של אדם אחד, זאת בשורה מדהימה.

אנחנו כאן בכנסת כי חשוב לנו המשפחות לקבל את התמיכה של כל חברי הכנסת לדבר הזה. אני יודע שיש עם זה קשיים, חלקם צוינו לפניי. בכל עסקה יהיו קשיים ובכל עסקה יהיו מחירים. זה ברור וזה היה ברור כאשר נכנסנו לזה ב-7 באוקטובר. בנימין נתניהו, שהיו הרבה שאמרו שלא יכול להביא עסקה ולא יכול להחזיר את החטופים, עכשיו בדרך לעשות מעשה שיחזיר את החטופים הביתה. אם כן, קודם כל באמת כפיים. מבחינתי למחוא לו כפיים על זה שעשה את הדבר הזה ואם יצליח להביא את העסקה האת, להחזיר אותם הביתה, יקבל גם הרבה יותר מזה, את התודה שלנו, את מחיאות הכפיים שלנו, את הגיבוי שלנו. אין כאן פוליטיקה. יש כאן קודם כל את הצורך להציל את החיים ולהביא את החללים לקבורה. אין דבר יותר חשוב מזה. אני אישית מרגיש שברגע הזה כרמל ועוד 123 חטופים נועצים את עיניהם בנו ואומרים תצילו אותנו, זה בידיים שלכם.

חשוב לי לשמוע ממך יושב-ראש הוועדה שגם אתה תומך בעסקת נתניהו ושתגיד כן לעסקה.

<u>: היוייר משה גפני</u>

אתם נפגשים איתי כל הזמן ואתם יודעים את עמדתי. תודה רבה. אני מודה לך. אגב, גיל, היום אתם נפגשים עם הסיעה שלנו.

אייל קלדרון:

אני בן דוד של עופר קלדרון שחטוף בעזה. שני הילדים שלו, סהר וארז, השתחררו אחרי 52 ימים בעסקה הראשונה. דיברתי הבוקר עם הדס, אימא של הילדים והיא סיפרה לי שארז ישב אתמול על הספה בעסקה הראשונה. דיברתי הבוקר עם הדס, אימא של הילדים והיא סיפרה לי שארז ישב אתמול על הספה בסלון בבית הזמני שלהם בכרמי גת, הם גרים בקומה 13, והוא שאל אותה: תגידי, אם המחבלים ייכנסו לכאן, מה אנחנו עושים! איך אנחנו יוצאים! אם יזרקו אותנו מקומה 13, אנחנו נמות! אלה מחשבות שיש בראש לילד בן 12 כל הזמן כבר במשך שמונה חודשים. זה הדבר היחיד שיכול לעזור לו להתחיל להתמודד עם הסיטואציה הזאת, עם כל המחשבות שיש לו בראש, לסגור לו איזשהו קצה - אם אבא שלו יחזור. אם אבא שלו יחזור עכשיו ובחיים. אנחנו יודעים שהוא בחיים, אנחנו יודעים שאפשר להרבה מאוד משפחות לסגור את הסיפור הזה, את המעגל האין סופי הזה של אי הוודאות, של החששות של הדאגות, בוודאי לחיים וגם למשפחות שזקוקות לקרובים שלהן לקבורה.

יש כאן משהו מוחשי. עד עכשיו דיברנו כל הזמן באוויר אבל יש כאן משהו מוחשי, יש כאן משהו שבהנפת אצבע שלכם חברי הכנסת יכול לגזור גורלות של כל כך הרבה אנשים, של כל כך הרבה משפחות וזה צריך להיות צו השעה של כולכם. אנחנו כאן מקדשים את החיים ולזה אנחנו רוצים להגיע.

בהתייחס לדברים של שמעון שכמוני רוצה את החטופים בבית אני אומר שכל עסקה, אפשר לקרוא לזה בצורה קצת מצחיקה, היא היברידית. אם לא נקבל את מה שהם התחייבו, אנחנו גם יודעים להגיב. לכן אנחנו צריכים להתחיל להציל כל נפש שרק אפשר ולאחר מכן להתקדם ולפעול איך הדברים יתקדמו. אנחנו חייבים להתחיל ולהחזיר אותם הביתה. תודה.

<u>חיה מאיר:</u>

אני אימא של דוד מאיר שהיום יום הולדתו ה-32 והוא לא כאן כדי לחגוג אותו. אני חושבת על המשפט האחרון של אייל, אחד האחרונים, שאם נצטרך, אז נדע להגיב, נדע להגיע, נדע. אני מצטערת, המשפט האחרון של אייל, אחד האחרונים, שאם נצטרך, אז נדע להגיב, הרצון שלנו לשמור על שקט תעשייתי, הניסיון שלי אומר שהמדינה שלנו לא הגיבה בעבר, לא תגיב בעתיד, הרצון שלנו לשמור על שקט תעשייתי, תחושת ביטחון אבל לא באמת ביטחון, אנחנו ממש לא הוכחנו את עצמנו. לאומת זאת הבן שלי נהרג בבארי כי החמאס הוכיח את עצמו. מה שהם תכננו, מה שהם תרגלו ומה שהם אמרו – הם לגמרי עמדו מאחרי זה וגם עכשיו הם לא מצמצו בשום צורה שהם משנים את עמדתם. גם אם היו אומרים את זה, לא הייתי מאמינה להם כי יש להם תרבות של שקר שכבר התחילה ממוחמד, אבל נעזוב את זה כרגע.

אני מרגישה בתקופה הזאת שאנחנו לא מספיק מכבדים, לא מאמינים להם, מספרים לעצמנו סיפורים ואם אנחנו רוצים לקבל גיבוי מאומות העולם, גם הם מספרים סיפורים. שמעון דיבר על כך שהוא

לא מאמין לביידן וגם אני לא מאמינה לו. אני לא מאמינה למישהו אלא אם אנחנו לוקחים אחריות על עצמנו ועל החיים שלנו כאן. לצערי, אני מאוד מאוד רוצה החטופים יחזרו איך שיחזרו אבל לפחות חטוף אחד ששילמנו עליו בהרבה מחבלים, אנחנו יודעים מה קרה אחר כך עם המחבלים האלה. לא נעים לי להגיד משוחררי עסקת שליט, רבים מהם חזרו לפגוע בנו ושילמנו את זה במחיר דמים מאוד מאוד כבד שאנחנו ממשיכים לשלם אותו. סנוואר עצמו הוא מהמשוחררים האלה.

אני רוצה לומר שזה או אנחנו או הם ואני סומכת יותר על אנחנו. לצערי המנהיגים שלנו לא מצליחים לעמוד במה שהם בעצמם אמרו בהתחלה והכריזו על הכרעת החמאס ועל השבת החטופים. אני הייתי רוצה לחזור לדברים הפשוטים האלה ואני סומכת רק על עצמנו במקרה הטוב.

אני קוראת לחברי הכנסת שנמצאים כאן שיאמינו שהעם שלנו, כשאומרים לו את האמת וקוראים לו להראות את הכוחות שלו, הוא מדהים ואנחנו ראינו את זה בשנה האחרונה כולל הצעירים שלנו שחשבנו שמי יודע, דור הטקטוק ודור הזה ודור הזה.

אני אומרת בואו נחזור אל עצמנו ונסמוך רק על עצמנו, רק על העם שלנו, רק על הכוחות המדהימים שמתגלים כאן. הייתי רוצה שדוד שלנו, אני לא יכולה לומר האחרון כי הוא היה בין הראשונים ב-7 באוקטובר, הייתי רוצה שלא יהיו עוד משפחות שכולות ואפילו שזו משפחה מאוד מאוד מכובדת אנחנו לא רוצים להוסיף עוד חברים. תודה.

מירב סבירסקי:

אני אחות של איתי סבירסקי. אני אומר משפט קצר. כדי שלא יהיו עוד משפחות שכולות, אנחנו צריכים להיות כבר ביום שאחרי. אנחנו צריכים להוציא משם את מי שאפשר. נורא מפחיד היום שאחרי כי אין לנו ודאות. גם בעסקה הזאת אין לנו ודאות מלאה וכנראה אף פעם לא תהיה ודאות. זה נורא מפחיד אין לנו ודאות ודאות. את כולם ואני מבינה את זה. את כולנו זה מפחיד אבל חייבים להתחיל במקום כלשהו, חייבים להציל. אני במקרה הטוב, הלוואי ואני מקווה שיום אחד גופתו של איתי תחזור ונוכל לקבור אותו, אבל יש שם אנשים בחיים שהם יכולים עוד לצאת בחיים ואנחנו צריכים להסתכל קדימה למרות הפחד. אנחנו יושבים על הגדר יותר מדיי זמן. כולנו ביחד כאן ברצון שיהיה כאן מקום יותר טוב אבל אני לא יכולה לשמוע, כואב לי, נקרע לי הלב לשמוע, שיש מי שאומר שאפשר לחכות כי לחכות זה להסכים למותם. אני יכולה לומר את זה על בשרי. איתי היה בחיים שם במשך 99 ימים עד שירו בו וירו בו בעקבות לחץ צבאי בהפצצות שהיו מסביב. בבקשה, בואו כולנו נסתכל קדימה ונגיד שאנחנו רוצים להתקדם הלאה ואנחנו חייבים שהם יחזרו בחיים ושבסוף גם כל המתים יחזרו. תודה.

: היוייר משה גפני

תודה רבה. תודה לכם. הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 13:25.